

Serpil Yılmaz

Türkiye, 'Kaddafi gitmez' senaryosunu satın alıyor

Doğru insana, doğru zamanda, doğru soruyu sorup, “yanlış” sonuca ulaşmak nasıl bir durumsa; bu köşe 17 Şubat günü onu yaşadı.

Libya’da toplam 2 milyar doların üzerinde taahhüt işi bulunan ve bu ülkede 7 ayrı şantiyesi bulunan Rönesans İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Erman Ilıcak’ın “Libya, Mısır ya da Tunus’a benzemez, risk görmüyorum” sözlerini okuyanlar, ertesi gün sabah televizyonlarını açtıklarında, ekranlarında ülkenin geneline yayılan çatışmaları izliyordu.

Libya yalnızca Ilıcak’ı değil, tüm dünyayı şaşırttı; kimse bu ülkede bir anda insanların sokaklara döküleceğini tahmin etmiyordu.

Dünya petrol üretiminin yüzde 2’sini karşılayan Libya, Afrika’nın üçüncü büyük petrol üreticisi. 46 milyar varil kanıtlanmış petrol rezervi olan Libya’nın stratejik önemi yalnızca petrol ve doğalgaz kaynaklarının zenginliğinden gelmiyor.

Haritadaki yeri de önem taşıyor.

Ilıcak: Oğullarını tanımam

Şöyle bir karşılaştırma yaparsam durum daha net ortaya çıkar. Libya ile Kuzey Irak’ın petrol rezervi birbirine çok yakın. Ancak Irak, Avrupa’ya uzak; İtalya başta olmak üzere Avrupa’nın ise burnunun dibinde.

Libya petrol ihracatının yüzde 32’sini İtalya’ya, Yüzde 13.4’ünü Almanya’ya, yüzde 10’unu Fransa’ya gerçekleştiriyor.

Zaten beklendiği gibi Libya’daki olayların ilk yansıması petrol fiyatlarına oldu; petrolün varili 111 doları aştı.

Ilıcak işte tam da bu noktada “Batı için Libya yutulacak kolay lokma” yorumunu yapıyor.

Petrol boru hatlarını bombalanacağı iddiasını da Kaddafi’nin oğlu Seyfülislam Kaddafi, dün CNN-Türk’te Cüneyt Özdemir’in sorularını yanıtlarken, yalanladı “Petrol Libya halkınındır, asla yok etmeyiz” dedi.

Özdemir’in Libya’nın başkenti Trablusgarp’a gitmesini sağlayan işadamının da Erman Ilıcak olduğunu vurgulamalıyım.

Ilıcak’a,”Seyfülislam’ı tanıyor musunuz?” diye sorduğumda, “Hayır hiçbir oğlu ile tanışmıyorum. Libya aile yakınları ile iş yapılan bir ülke değil” vurgusunu yapıyordu.

100 bin kişiye ilgilendiriyor

Ilıcak’ın Libya konusundaki “ölçülü” tutumunu řu sözleri de açıklıyor:

“Türkiye’de, Libya ile yapılan ticaret sonucu yılda 6-7 milyar dolarlık bir ekonomi dönüyor. 100 bin kişi Libya ekonomisi ile doğrudan ilişkili. Libya’da yaşayan 25 bin Türk vatandaşının hepsi dönmek istemiyor. Sanırım 10 bin Türk vatandaşının dönüşü planlandı. Olaylar kimi yerlerde kontrol altına alındı, bankalar bile açık.”

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Libya’da devam eden taahhüt işlerinin toplamı 15.3 milyar dolar olduğunu açıklamıştı.

Bu ülkedeki zararların nasıl karşılanacağı sorunu ortada duruyor. 1972 vılından beri

Libya pazarında olmasına rağmen Türkiye'nin resmi ikili anlaşmalar yönünden, Libya ile "zararların karşılanması" yaptırımı bulunmuyor.

Şimşek iş dünyasına "Mücbir sebep ilan edilmesi halinde firmaların maruz kaldığı yağma olaylarının neden olduğu kayıplar karşılanacak" mesajını verdi.

Belli ki hükümet, Libya'dan tahliyeleri sağladıktan sonra iş dünyasını da rahatlatacak kararlar alacak.

Devlet Bakanı Zafer Çağlayan'ın Libya toplantısına girmeden önce görüştüğüm Türkiye Mütahhitler Birliği Başkanı Erdal Eren'in "Önce can, sonra canan" olarak özetleyebileceğim sözleri bu kuvvetli beklentinin en somut delili...

Reform hareketi başladı

Yine Ilıcak'a "Kaddafi'nin çocukları" meselesini soruyorum.

Ilıcak, "Seyfülislam Libya'daki iş gelişme ve reformların başında. Kendisine bağlı olarak örgütlenen 150 kadar iyi eğitimli genç ile Libya'yı yapılandırıyor. Libya'da yönetim 'Halk Komiteleri' ile sağlanıyor, o nedenle bir parti ve muhalefetten söz edemeyiz" yanıtını veriyor.

Kaddafi'nin 8 çocuğundan, 7'si erkek. Kızı Ayşe. Ayşe Kaddafi, Irak'ı işgal eden Amerikan Başkanı Bush'a ayakkabı fırlatan El Zeydi'nin avukat heyetindeydi.

Kaddafi'nin oğullarından her biri ile ilgili olarak Batı medyasında, hatta Türkiye'de haberleştirilmiş magazin öğelerini burada saymak gereksiz. Kaddafi'nin "Ölürüm de gitmem" dediği ülkesinde, Seyfülislam bugüne kadar olaylarda yaşamını yitirenlerin 240 kişi olduğunu söylüyor ki, medyaya yansıyan bilgilere göre bu sayıyı 4 ile çarpmak gerekecek.

Ilıcak'a "Demokrasi taleplerinin yükseldiği bir konjonktürde, Kaddafi silahlarını halkına çeviren bir devrim lideri olarak kalabilir mi?" diye soruyorum.

"Kaddafi gitmeyecek, yönetim demokratikleşecek. ABD'nin Irak'ı işgal senaryosu Libya'da sökmeyecek" yorumunu alıyorum.

Libya ile ilgili tahminlerde yanlgı payının yüksekliğini hatırlatmakla yetineyim.

"Can" meselemize gelince; Türk inşaat firmalarının birçoğu kendi işçilerini taşıdı.

Rönesans bu ülkedeki 1250 Türk çalışanı Mısır'dan kiralanan uçaklarla, Türkiye'ye getirdi.

Yabancı çalışanlarını da Mısır ve Tunus'a ulaştırıyor.

Türk müteahhitlik sektörü 1970'lerde girdiği Libya pazarında yeni bir deneyim kazanıyor: Küresel

siyasi risk!

Bugün işin aslını söylemek gerekirse, Türkiye Kaddafi'nin gitmeyeceği senaryosunu satın alıyor. Mütahhitler makine parklarını Libyalılara emanet edip, işlerine "mola" vermiş gibi.